

عنوان مقاله:

واکاوی ساختار اجتماعی در پیکره‌بندی فضایی خانه های تاریخی بشرویه در عصر قاجار بر پایه رویکرد نحو فضا

محل انتشار:

دومین کنفرانس بین المللی معماری، عمران، شهرسازی، محیط زیست و افق های هنر اسلامی در بیانیه گام دوم انقلاب (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

سعیده پورعابدینی - دانش آموخته باستانشناسی، گروه باستان شناسی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

عابد تقوی - استادیار، باستانشناسی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

حسن هاشمی زرج آباد - دانشیار، باستانشناسی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

حسین کوهستانی - استادیار، باستانشناسی، دانشگاه بیرجند، ایران

خلاصه مقاله:

فضا توسط انسان درک می شود و حرکت آن را معنا می کند. این حرکت نشأت گرفته از بعد فرهنگی - اجتماعی ساکنین فضاهاست. نظامات فضایی به منظور پاسخگویی به نیاز کاربران خود در طول زمان خلق شده اند، و خانه بیشترین محلی است که انسان در آن حضور داشته و در ارتباط با نیازهای مختلف ساکنان آن برپاشده است. از یک سو، این فضا به عنوان اصلی ترین مکان زندگی آدمی، بازتاب اندیشه ها، باورها و ضروریات زندگی ساکنان آن بوده است و از سوی دیگر کالبد و ساختار فضایی آن مبین روابط پیچیده اجتماعی و فرهنگی مستتر در درون آن بوده است. هدف از پژوهش حاضر، تحلیل الگوی زیستی و الگوی کالبدی حاکم بر خانه های بشرویه در عصر قاجار، به منظور رمزگشایی منطق اجتماعی فضا و پیچیدگی های روابط اجتماعی و فرهنگی در ساختار فضایی خانه های این شهر بوده است پژوهش حاضر از نظر هدف در زمره تحقیقات بنیادی است و از نظر ماهیت و روش توصیفی - تحلیلی است. بخش اطلاعات نظری پژوهش، بر اساس اسناد و مدارک میراث فرهنگی، گزارش مستندسازی بافت فرهنگی - تاریخی شهر بشرویه انجام شده است. بخش توصیفی - تحلیلی با استفاده از نظریه چیدمان فضا و به کمک نرم افزار (آی گراف) بر پایه شاخص های تقارن نسبی، قابلیت دسترسی، هم پیوندی و عمق نسبی پرداخته شده است. نتایج به دست آمده از پژوهش فوق نشان می دهد که فضاهای نوع C و D (فضای ارتباط و فضای فعالیت) در خانه های تاریخی بشرویه، فضاهای اجتماع پذیر بوده اند و بیشترین ارتباط را بین ساختار فضایی درون و بیرون خانه ها را پدید آورده اند. این فضاها کم ترین میزان عمق و بیشترین میزان هم پیوندی را دارا بوده اند و زمینه ساز تقویت ارتباط عملکردی میان سایر فضاها شده اند، که نتیجه آن تسهیل روابط اجتماعی میان ساحت فضایی خانه ها و استفاده کنندگان از فضاها را نیز به همراه داشته است.

کلمات کلیدی:

اجتماع پذیری، منطق اجتماعی فضا، نحو فضا، خانه های تاریخی، شهر بشرویه، عصر قاجار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1612351>

